

Kitaplarımda Umuda Çok Önem Veririm

Gülten DAYIOĞLU*

SÖYLEŞİ: Medine SİVRİ**

● *Sevgili Gülten Dayioğlu, 1960'lı yılların başından itibaren Türk çocuk ve gençlik edebiyatı yol haritasının emektarlarından biri olarak bildiğimiz kadarıyla akademik dünyada ilk kez bir roman kahramanının, Fadiş'in doğum günü bilimsel çalışmalarla kutlandı ve adınıza ulusal bir sempozyum düzenlendi. Bu bir yazarın hayatında yaşayacağı en büyük onur ve mutluluklardan biri olsa gerek. Yazarlık yaşamınızı elli yılı aşkın bir süredir üretken bir biçimde sürdürmektesiniz ve eserlerinizin sayısı sekseni buldu. Bunca yıllık deneyiminizden hareketle size şöyle bir soru yöneltmek isteriz. Sizce bir yazar en çok nereden ve nelerden beslenir?*

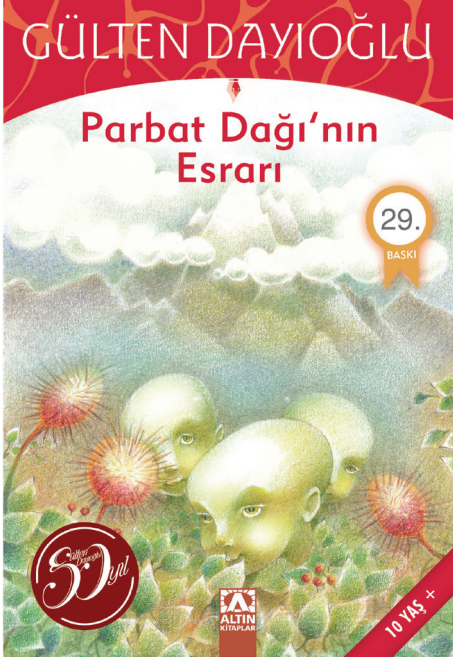
Yazar yaşamın, maddi manevi, görülen görülmeyen ama sezilen, duyumsanan tüm katmanlarından beslenir. Bunun yanında kara, deniz, uzay, evren vb. konularla ilgili sonsuz hayaller kurarak, yeni yeni beslenme kaynakları oluşturur.

● *Kitaplarınızda yarattığınız roman ya da öykü kahramanlarından kendinize daha yakın gördüğünüz bir kişi / karakter / kahraman var mı? Her ne kadar edebiyat eserleri kurgusal olsalar da, eserlerinizde zaman zaman öz yaşamınızdan izler bulmak mümkün mü?*

Öz yaşamımdan eserlerimde izler var. Özellikle ilk romanım *Fadiş*'de kendi yaşamımdan esinlendim. Ben de yıkılmış bir yuvanın tüm sıkıntılarını çekmiştim. Romanı, gerçeklerle hayalleri harman edip kurgulamıştım.

* Çocuk ve gençlik edebiyatı yazarı, Gülten Dayioğlu Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Vakfı Kurucusu ve Başkanı.

** Prof. Dr., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü Başkanı.

• *Bir sözcük avcısı ve söz simyageri olan yazarın hem görsel, hem işitsel, hem de duysal açıdan algıları son derece açıktır. Sizin özellikle görsel hafızanızın çok güçlü olduğunu biliyoruz. Bunun yazarlık deneyiminize nasıl bir katkısı oldu?*

Grsel belleğimin gücünün bilincindeyim. Dünyayı, doğayı, evreni, başta insan olmak üzere tüm yaratılmışları, en ince ayrıntısına kadar algılamaya koşulannmışım. Bu tetikte olma hli de görsel belleğimi sürekli besleyip bıçak gibi bilemekte. Bu özelliğim, yazarlığımın omurgası bence.

• *zellikle çocuklar ve gençler için yazan bir yazar olarak bize içinizdeki çocuktan biraz bahsedebilir misiniz?*

İçimdeki ocuğun hiç yok olmadığına inanıyorum. Grsel belleğimin, içimdeki çocuğun capcanlı kalmasında büyük payı var. Sevinlerim, coşkularım, kederlerim,

duyarlılığım öylesine çocuksudur ki! Bazen eşim ‘‘ocuk gibisin Gülten’’ demekten kendini alamaz. Bu yönümü pek seviyorum.

• *Kitaplarınızdan bildiğimiz kadarıyla daima günceli yakalama çabası ve arzusu ierisindeisiniz. Bu eşitliliği ve üretkenliği neye borçlusunuz?*

Evet, hep günceli yakalama hedefine koştum, çok erken bilincine vardım bu hedefin. Yerimde sayarsam, okurlarımdan kopacağımı biliyordum. Çünkü okurlarım ocuk ve gençler. Onlar, sürekli bir gelişim ve değişim içindeler, eğer ben olduğum yerde kalır ya da yavaş ilerlersem onları yitireceğime kesin gözüyle bakıyordum. Soluk soluğa koştuğum yazarlık yolunda, geriye düşmek, yaşam sevincimi ve yazma coşkumu sndrecekti. Bu saptamalar, beni sürekli tetikledi. Böylece, kültür alt yapımı düzenli olarak besleyip, günceli yakalama alışkanlığı edindim. Bu abamda, bilinçle sürdürdüğüm gözlemler, geniş yelpazede okuduğum kitaplar, İnternet, dünya çapında yaptığım geziler en iyi destekilerimdi.

• *Sizce iyi bir okur olmanın yazma serüveninde ne kadar payı vardır? Yazar olmayı düşünen gençlere bu konuda başka önerileriniz olur mu?*

Okumak, yazarlığın birincil ilkesidir bence. Nasıl, yaşamak için besleniyorsak, yazmak için de zihnin besini olan kitaplarla beslenmek zorundayız. Ben de ‘Okumazsam yazamam.’ söylemini, yol haritası edinenlerdenim. Ancak, okuma eyleminde seçici olmakta yarar var. Abur cubur besinler nasıl sağlığımızı bozuyorsa, çalakalem yazılmış kitaplar da hem zaman yitimine neden olur, hem de zihinsel yapımızın yozlaşmasına yol açabilir. Bir de okuduğumu ince eleyip sık dokumayı seviyorum. zmsenmesi kolay oluyor böyle yapınca.

Cocuk benim gözümde, soyut resimler gibidir çünkü çocuk milleti, sınırsız anlamlarla yüklüdür. Üstelik bu anlamlar, öylesine değişkendir ki! İşte bu nedenle vurgunum, tutkunum çocuk milletine. Bu nedenle onlara ömrümü adadım. Çocukları değişik yönleriyle algılamaya, çözümlemeye çalışmak ve onlar için kitaplar yazmak, hayatıma anlam katıp bana yaşam sevinci veriyor.

Bunu yapmazsam kitabın özü, posalar arasında yitip gidiyor.

● ***Hiç büyümeyen bir çocuk ve onlar için yazan bir yazar olarak bize çocuğu nasıl tanımlarsınız?***

Çocuk benim gözümde, soyut resimler gibidir çünkü çocuk milleti, sınırsız anlamlarla yüklüdür. Üstelik bu anlamlar, öylesine değişkendir ki! İşte bu nedenle vurgunum, tutkunum çocuk milletine. Bu nedenle onlara ömrümü adadım. Çocukları değişik yönleriyle algılamaya, çözümlemeye çalışmak ve onlar için kitaplar yazmak, hayatıma anlam katıp bana yaşam sevinci veriyor.

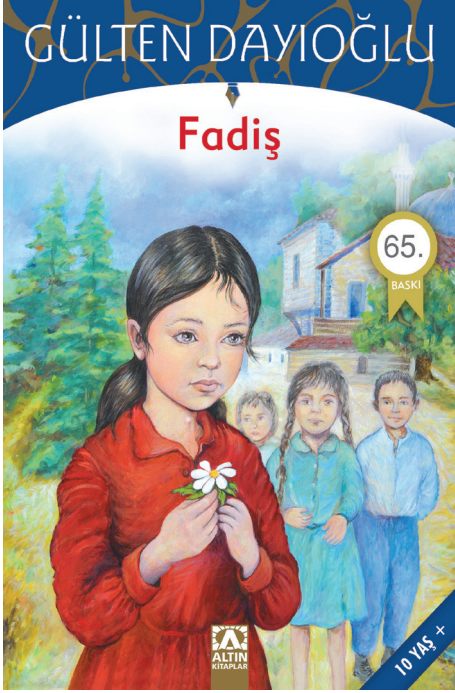
● ***Yaşam serüveninize baktığımızda; Adalet Cimcoz'un Maya Galerisi'nin, okula gelen müfettişin (Reşat Nuri Güntekin), okul kütüphanelerinin ve tabii ki İstanbul'un, yarım bırakılmak zorunda kalınan Hukuk Fakültesi eğitiminin, edebiyat öğretmenlerinin, edebiyat etkinliklerinin, anne-baba ayrılığının, sinema ve tiyatro günlerinin, öğretmenliğe atama ve zorlu maddi koşulların, genç yaşta anne olmanın yazar kimliğinizi oluşturmada ayrıcalıklı bir yerinin olduğunu görmekteyiz. Bunlardan kısaca bahsedebilir misiniz?***

Bu soru ancak kısa bir yaşam öyküsü ile yanıtlanır diye düşünüyorum. Yazarlık serüvenim, Kütahya Otuz Ağustos İlkokulunda, üçüncü sınıftayken, öğretmenimin,

doğuştan yetenekli olduğumu saptamasıyla başladı diyebilirim. Hayatımın vazgeçilmez paraleli olarak süregeldi.

Kütahya'dan sonra, İstanbul'a göç ettik ekmek için. Kütahya, İkinci Dünya Savaşı sonrası bir durağanlık dönemine girdi. Kıtık, yoksulluk yaygındı. Babam şapkacıydı. Bu meslek İstanbul'da daha çok geçerliydi. Orada ortaokula yazıldım (Nişantaşı Ortaokulu). Toplum içinde tutunmak çok zordu. İstanbullular bizim gibilere, 'Taşralı' derler, biraz de tepeden bakarlardı. Göçmenliğin ezikliğini ilk o zaman yaşadığımı düşünüyorum.

Okulda Türkçe dersi yapıyoruz. Öğretmenimiz Bedia Ermat, dil bilgisi öğretiyor. Yaşam boyu Türkçeme temel edindim ondan öğrendiklerimi. Kapı tıkladı. Takım elbiseli bir bey girdi içeriye. Müfettişmiş. Arka sıraya gelip yanıma oturdu. Defterlerimi karıştırdı. Bana ufak ufak sorular sordu, ben hocaya odaklanmışım alabildiğine tedirginim bu sorular nedeniyle... Zil çaldı, arkadaşlar çıktı ben de Müfettiş Bey'in peşine takıldım. Tam kapıdan çıkacağım, öğretmenim omuzuma elini koydu: "Sen dur" dedi. Hazır ola geçip beklemeye başladım. Çok geçmeden beni Müfettiş Bey'e şöyle tanıttı: "Efendim sizi bu çocukla tanıştırmak istiyorum, taşralı ama doğuştan yazma yeteneği var. Onun gelişmesini sağlamak için, ne yapmalıyım diye düşünüyordum."

Sonra bana döndü: ‘‘Gülten Müfettiş Bey’i tanıyor musun?’’ dedi.

‘‘Hayır, tanımıyorum’’ dedim.

Öğretmenim sorularını sürdürdü:

‘‘Geçen ay sınıfça hangi romanı okumuştuk?’’

‘‘Çalıkuşu romanını ğret...’’ derken szn gerisini yuttum.

İşaret parmağımı olanca taşralılığımla Müfettiş Bey’e yönelterek:

‘‘Reşat Nuri Güntekin!’’ diye bağırdım. ylesine heyecanlıydım ki! Reşat Nuri Bey gözlerinin içi gülerek bana bakıyordu. Sonra ğretmenime döndü:

‘‘Bedia Hanım, bu çocuğa en iyi yardımı kitap okuma alışkanlığı kazandırarak yapabiliriz, okulun kütüphanesinin anahtarını verin kendisine. Hem rafları, kitapları temizlesin, hem de doya doya kitap okusun’’ dedi. şaşırdım kaldım.

Okulumuz, bugün Mačka semtinde, Nuri Akın Lisesi olarak hizmet veriyor. Gelelim kütüphaneye! Kitaplar ve raflar, kalorifer isine bulanmıştı âdetâ. Bir hafta sürdü temizlik işi. O günden sonra, kütüphanenin anahtarı tatillerde bile bende kaldı. ylesine beslendim ki!

Ortaokuldan sonra Fındıklı’da, Güzel Sanatlar Akademisinin bitişiğinde yer alan Atatürk Kız Lisesine kaydoldum. Orada da edebiyat ğretmenim Süreyya Arın, yazma yeteneğime sahip çıktı. Sınıf arkadaşlarıma yıllık kitap okuma listesi verirdi. Benim için de bu listeye ek olarak, dünya edebiyatının göz kamaştırıcı mücevherleri niteliğindeki kitaplardan oluşma, özel bir liste hazırlardı. Düzenli olarak, okul kütüphanesinde, sesli kitap okuma dersi yapılırdı. Kitabı sırayla okurduk. Öğretmenimiz, ses tonumuzdan vurgumuza, noktalama işaretlerine kadar, yanlışlıklarımızı dzeltirdi.

O dönemde Beyoğlu’nda Adalet Cimcoz’un Maya Galerisi vardı. Burası küçük bir yerdı ama âdetâ kültür merkeziydi. Hafta sonları birkaç kafa dengi arkadaşımlla oraya giderdik. Orada dönemin en tanınmış şairleri, yazarları, ressamaları, düşün insanları toplanıp kendi aralarında sohbet ederlerdi. Bu oturumlar herkese açıktı. Arkadaşlarımla içeri girmeye çekindiğimiz için, kapının ağzında dikilir, bu söyleşileri hayranlıkla izlerdik.

Bunun yanında her hafta sonu, Galatasaray Lisesi başta olmak üzere değişik ortamlarda edebiyat matinelere olurdu. Taksim Belediye Gazinosu ile şan Sine-masında ise hafta sonları dönüşümlü olarak, klasik Türk müziği konseri ve klasik Batı müziği konseri yapılırdı. Arada bir caz konserleri de olurdu. şehir Galerisi ve Fransız Kültür Merkezinde açılan resim sergilerini de hiç kaırmazdık.

Beyoğlu'nda Saray Kitabevi vardı. Orası bizim için âdeta kitap mabedi gibiydi. Her cumartesi buluşup önce İnci Pastanesinde profiterol yerdik. Sonra Saray Kitabevi'nde yeni çıkan kitapları inceledik. Bütçemiz kısıtlı olduğundan, yeni kitabı birimiz satın alırdı ya da katışarak öderdik ücretini. Aramızda döndürerek okurduk. Oradan hiç çıkmak istemezdim. Bu yollarla kendimi yetiştirmeye, kültür alt yapımı oluşturmaya çabalıyordum. Bu çabayı sanırım, giderek yaşam biçimi edindim. Bu yaşında hâlâ, kültür alt yapımı geliştirme alışkanlığım sürüyor.

Hukuk fakültesini nişanım olan eşimle evlenmek için bıraktım. Başımda kavak yelleri esiyordu besbelli. Bu hatanın bedelini, maddi bakımdan on yıl süren, zor bir yaşamla ödedik. O süreçte, dışarıdan sınavlara girerek, ilkokul öğretmenim oldum. Bir yandan da özel dersler vererek, bütçemize katkı sağlamaya çalışıyordum. Çocuk ve kadınların sorunlarını içeren kısa öyküler yazıyordum. 1964 -1965 *Cumhuriyet* gazetesinin açtığı Yunus Nadi Öykü yarışmasına, tek başına doğum yapan bir köy kadını anlatan, "Döl" adlı öykümle katılmışım. Bir oy farkla ikincilik ödülünü aldım. Öğretmen olunca, kalemimi çocuk edebiyatına adadım.

Yazın ustalarımız: "Gülten Dayıoğlu edebiyata, şiirden sonra en zor dallardan olan kısa öyküler yazarak başladığı için çocuk edebiyatında başarılı oluyor." diyorlardı.

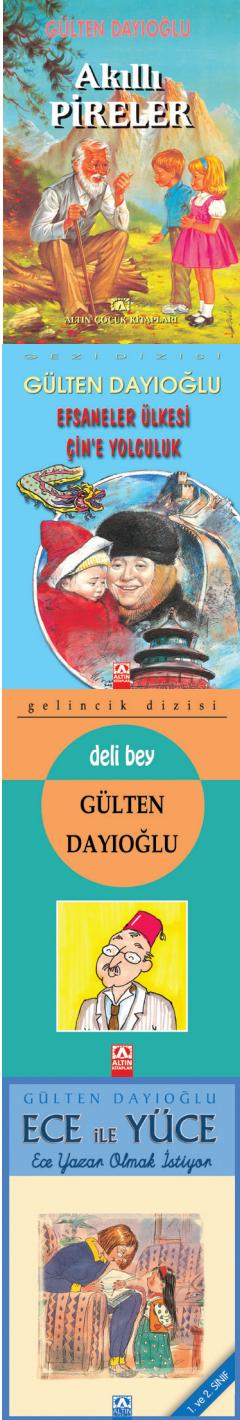
● **Toplumların DNA'ları ve gen haritası olan mitlerin önemine inandığınızı ve eserlerinizde buna da yer verdiğinizi biliyoruz. Sizce mitler neden bu kadar önemlidir? Edebiyat ve mit arasında nasıl bir ilişki vardır?**

Mitlere inanırım çünkü dediğiniz gibi toplumların DNA'ları ve gen haritası ko-

numundadır mitler. Çocukluğumda birkaç yıl köyde yaşadık. İkinci Dünya Savaşı sırasıydı, pencereleri mavi kâğıtlarla kapatırdık. Almanların Anadolu'muzu bombalama korkusuyla yaşırdık. O koşullara karşın, geceleri yapılan ev gezmeleri hiç aksamadan sürerdi. Konu komşu topladığımız evde, köyün masal anaları, dinlemeye doyamadığımız masallar anlatırlardı. *Fadiş* adlı romanımda masal geceleri epey yer alır. O masalların ve o ev gezmelerinin hâlâ özlemimi çekerim. Unutamama özürüyüm ya! Her ayrıntı belleğime mih gibi çakılmış. Bu halim de beni yoruyor doğrusu. Mitlere inancım, bence işte o masalların etkisiyle oluşup gelişti. O masalların edebiyatımda çok iyi bir temel oluşturduğuna inanıyorum. Fantastik kurguya eğilimimi de masallara borçlu olduğumu düşünüyorum.

● **Günümüz dünyasına baktığımızda ve geçmişi de göz önünde bulundurarak bugünkü çocukluk evrenini ve eğitim öğretim sistemini nasıl buluyorsunuz? Artı ve eksileriyle bir değerlendirme yapmak gerekirse bu konuda neler söyleyebilirsiniz?**

Eğitim öğretim konularında hâlâ kavram kargaşası yaşanıyor ülkemizde. Eğitim başka, öğretim daha bir başka diye düşünüyorum. Geçmişte, *Cumhuriyet* daha sonra *Milliyet* gazetelerinde, eğitim öğretim makaleleri yazardım. O yazılarda da sıklıkla, Millî Eğitim Bakanlığı yerine Millî Öğretim Bakanlığı dememiz gerektiğini vurgulardım. Yine aynı görüşteyim çünkü 60'lı, 70'li yıllardan günümüze kadar köklü bir değişim olmadı. Müfredat programımız tümüyle bilgi birikimine dayalı bir program olduğundan, eğitime yer ayıramıyoruz. Öğretim, belli bilim dallarının temelini oluşturan bilgi birikimi benim gözümde, bizi diplomaya- ekmeğe götürüyor. Eğitim ise hayat bilgisi. Biz öğrencilere okullar-

da hâlâ ve sadece öğretim vermekle yetiniyoruz. Eğitime, yani hayat bilgisi vermeye zamanımız yok. Müfredatı yetiştiremeyen öğretmene müfettiş gelip hesap soruyor. Hâlbuki yabancı dille öğretim yapan okullara, kolejlere ve yabancı ülkelerdeki eğitim öğretim düzeyine bakıyorum, oralarda öğretim eğitim nerdeyse atbaşı gidiyor. Öğrenciler, hayatın her türlü hâliyle ilgili fikir edinmiyor, deneyim edinmiyor. Sorun çözüyor, bunları raporlar hâline getiriyor. Kısacası, bir yandan derslerde bilgi birikimi edinirken, öte yandan güçlü bir yaşam pratiğine sahip oluyor.

Öğretim öğrenciye, ucunda diploma olan bir kanat edindiriyor. Eğitim ise hayat bilgisiyle ikinci bir kanat oluşmasını sağlıyor.

Böylece öğrenciye, ufuklara uçabilme yolu açılıyor. Oysa günümüzde sadece bilgiyle donanmış, üniversite diplomalı gençler, hayat bilgisinden ve sağlam bir anadilden yoksun oldukları için tek kanatlı kuş gibiler. Parlak diplomalarına karşın hayatı 'Kıvıramıyor, ıskalamakla yetiniyorlar.' Bu nedenle de diplomalı işsizler olarak sokakları arşınıyorlar.

Ben, müfredat programlarımızın yabancı ülkelerden esinlenilerek oluşturulmasına, yamalı bohça gibi sık sık yöntem değişikliği yapılmasına oldum olası karşıyım. Evrensellik ilkeleriyle bileşmiş, bize göre, özgün bir müfredat programının hâlâ oluşturulamamış olması, eğitim öğretim kalitemizi düşürüp, toplum düzeyimizi yozlaştırıyor.

● **Bir kadın olarak toplumsal cinsiyet duyarlılığı açısından eserlerinizde kadının yerinden söz edebilir misiniz? Edebiyat dünyasında kadın bakış açısını geliştirmeye çalışan kadın yazarların çabalarını nasıl değerlendiriyorsunuz? Bunun için neler yapılabilir? Sizin bu konudaki düşünceleriniz nelerdir?**

Eserlerimi oluştururken, kadın bakış açısını ortaya çıkarmak gibi bir amaç gütmüyorum. İlk yıllarda kendimi kadınlara ve onların sorunlarına daha yakın buluyordum ama olgunlaştıkça kalemim özgürleşti. Bu arada, kadın yazar, erkek yazar söylemine de her zaman karşı çıktım. Çünkü yapıtlar, beynin ve zihnin ürünüdür. Bugüne kadar, erkek beyniyle kadın beyninin farklılığı kesin olarak kanıtlanmadı. Edebiyatı ve yazarlık işlevini de evrensel eylemler olarak görürüm. Kadın erkek eserlerini, cinsiyet ayrımı yapmadan değerlendiririm. Kadın bakış açısı, kadın görüşü, evrensel ölçütler çerçevesinde, eserlere yedirilerek

akıp gitmelidir. Eserlerimde kız-erkek ayrımı yapmamaya özen gösteriyorum. Romanlarımda başkahraman olarak erkek ve kızı dengede tutmaya çalışıyorum. Yani sırf kızlar veya erkekler için yazan yazar değilim.

● **Sorun odaklı edebiyat sizce ülkemizde yeterince gelişmiş midir? Sizin bu konudaki düşüncelerinizi öğrenebilir miyiz?**

Sorun odaklı edebiyat, günün koşulları doğrultusunda, gelişimini sürdürmektedir. Edebiyattan sorunları soyutlayamayacağımıza göre, doğal akışı içinde zaten sorunlar edebiyatın başköşesine gelip yerleşmiştir.

● **Kitaplarınızda çok çeşitli çocuk tipleri bulunmaktadır. Anadolu'nun acılı ve çileli çocuklarından, ötekileştirilen çocuklara, seçilmiş çocuklardan entelektüel çocuklara... Birkaç örnekle bunu somutlaştırabilir misiniz?**

Eserlerimde toplumu iyi tanıdığımı inandığım için her kesimden çocuk kahramana yer veririm. Yani belli bir kesime ya da belli bir kesimi yazmıyorum. Herkes var eserlerimin içinde kahraman olarak, tip olarak. Yazarlığımın ilk yıllarında köy, kasaba, kent çocukları arasında oluşturma gelmiş uçurumları yok etmeye çabalıyordum. Onları birbirlerine yaklaştırmaya çalışırdım. Eski kadar olmasa bile buna hâlâ özen gösteriyorum.

Farklı kesimler arasında uyum sağlanabilmesi için farkındalık yaratmak gerekir. Çocuk edebiyatı bu doğrultuda çok güçlü bir araçtır çünkü çocuklarda kahramanlarla ve konularla özdeşleşme özelliği vardır. Farkındalık yaratma hedefine yönelindiğinde, farklı kesimler arasında olumlu olumsuz ayırma yapma, taraf olma tuzağına düşmemeğe dikkat etmek gerekir. Başka bir deyişle, değişik kesimleri kurguya özenle yedirerek işlemekten yanayım. Kin, nefret, öfke, intikam, umutsuzluk, karamsarlık vb. kavramlarla okuru hırpalamanın, kendi doğrularımızla koşullandırmanın gelecek kuşaklara kötülük olacağına bilincinde olmakta yarar var. Ayrımcılık yapmadan, didaktizm tuzağına düşmeden, okura umut ve yaşam sevinci vermekten yanayım.

● **Sizce kitaplarınızda umudun, barışcılığın, merak duygusu yaratmanın ve çağrışımın yeri ne kadardır?**

Kitaplarımda umuda çok önem veririm. Çevremizle ve kendimizle barışık yaşadığımızda, varlığımızda oluşan dinginliği olaylara yedirerek, akıl öğretmeden, vurgulamaya çalışırım. Bu yolla huzurun tadını alan okur, hep onun peşinden koşar diye düşünüyorum.

Merak, kitap yazmanın olmazsa olmazlarından. Merak ögesi içermeyen eser, çok yavanlaşır ve durağanlaşır. Bu

nedenle kurguda merak ateşini hep harlı tutarım. Üstünün kül bağlamasına meydan vermemeye özen gösteririm. O zaman okurun da hep eli yüreğinde olur. “Ay şimdi ne olacak?” ruh hâline girince kitaba sıkı sıkı sarılır. Çağrışımları da çok kullanırım ama kolayına kaçmadan. Kurguda kolayca kaçmak, ucuz rastlantılarla sorunları savuşturmak, halk deyişiyle, uydur kaldır anlatımlarla sonuca varmaya çalışmak, yazarın düzeyini düşürür.

● **Bunca ülkeyi ziyaret eden ve gezi notlarını kaleme alan bir yazar olarak kültürlerarasılıktan beslenmenin öneminden söz edebilir misiniz?**

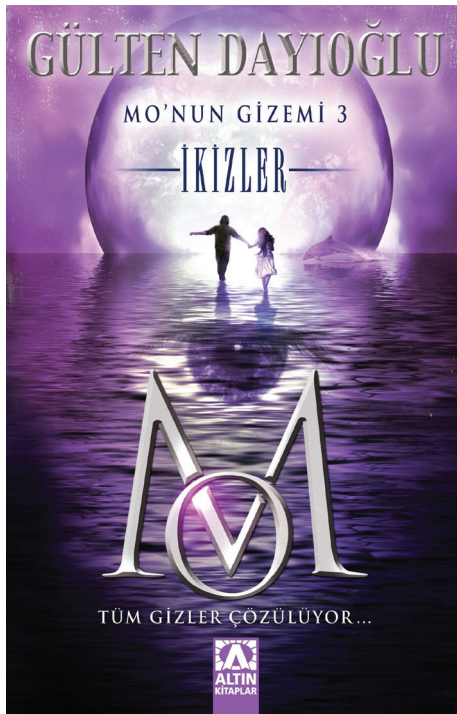
Kültürlerarası geziler, tadına doymayan bir zihinsel ve ruhsal beslenme türü bence. Geziler, ileride kurgu yaparken değerlendirilecek pek çok kazanım sağlıyor. Gezi izlenimlerim, eserlerime renk, ses, koku, tat katıyor. Okurun yeni ufuk-

lar edinmesini sağlıyor. Yabancı insanlara ve onların yaşam biçimlerine, inançlarına, duygu ve düşüncelerine, önyargısız, hoşgörülü olma bilinci veriyor. 108 ülke gördük eşimle. Sadece 11 gezi kitabı yazdım. Şu günlerde İran’dan döndük. Tahran, İsfahan, Şiraz ve Persepolis duraklarını içeren bu gezide, teybime epey ilginç bilgiler kaydettim.

Kitaplarımın, elli yıldır kuşaktan kuşağa ilgiyle okunması ve okur sayısının düzenli artmasında, eserlerimde yer alan gezilerden kaynaklanma, değişik kültür zenginliğinin etkisi yadsınamaz. 1970-71 yıllarından 2014 yılına kadar süren dünya gezileri kültürel zenginliğimi artırırken, dünya görüşümü de değiştirdi. İnsan sevgim, doruklara erişti. Yaşam biçimi edindiğim ‘dünya barışı’ tutkum perçinlendi. Kalemim bilendi. 1980’lerin başından beri, düzenli olarak izlediğim Frankfurt Kitap Fuarı da beni çok geliştirdi. Orada at gözlüğü takınmaktan kurtuldum. Uzak ufuklara bakmayı, dolu dolu hedefler edinmeyi öğrendim.

● **Kitaplarınızın önemli bir kısmında bir zamanların çok önemli bir zaman dilimini kapsayan göç, göçmenlik, göçmen işçilik ve bu yaşamın getirdiği sorunlar, iç ve dış göç, bu göçlerin yarattığı toplumsal ve psikolojik travmalar işlenmektedir. Özellikle kadın ve çocuk açısından göç ve göçmenlik olgusunun etkilerinden söz edebilir misiniz?**

Yurtdışına çalışmaya giden akrabalarım, hemşerilerim vardı. Onların davetlisi olarak, sıklıkla Almanya’ya gitme olanağı buldum. Orada göç ve göçmenlik konusunda ayrıntılı bilgiler edinme fırsatları çıktı karşıma. Edindiğim bilgi ve deneyimler doğrultusunda, göçmen kadın ve çocukları öykülerimde işledim. Bununla yetinmedim. Anadolu’da eşleri yurt dışına çalışmaya giden kadınlarla, babasız kalan

çocuklara yönel-dim. Bizzat köy-lere giderek, bu toplumsal yara-nın sızını çeken-lerle uzun uzun görüştüm. Edin-diğim bilgilerle *Geride Kalanlar* ve *Geride Dönen-ler* adlı öykü ki-taplarını yazdım.

Almanya incelemelerim, *Milliyet* ga-zetesinde 1968'den 1986'ya kadar de-ğişik tarihlerde yer aldı. Bu uğraş sırasında göçmenlerin, ilk yıllarda çektikleri acılarla epey bir özdeşleştim. Hükümetlerin onları para ağacı olarak görmesini, onlara, özel-likle çocuklara yeterince sahip çıkılmama-sını, kanıtlarıyla ortaya sererek, yöneticile-ri uyarmaya çabaladım.

● ***Bunca yıllık yazma deneyiminize rağmen bugün hâlâ içinizde ukde ka-lan ve yapmayı çok istediğiniz bir şey var mı? Yeni projeler var mı? Son ola-rak biraz da özellikle çocuklar ve genç-ler için kurduğunuz vakıftan kısaca söz edebilir misiniz?***

Yazamadığım için dertlendiğim bir konu yok. Nisan 2014'te yayınlanan *Kayıplara Karışmak* adlı gençlik romanım-dan sonra biraz dinleneyim dedim ama yazma dürtüm buna izin vermiyor. Yeni bir romanın kurgusunu yapmaya başladım bile.

Yaşam boyu hep nitelikli eser yaz-ma çabası gösterdim. Bu çaba özellikle çocuk ve gençlik edebiyatı alanında çok önemli çünkü kitap iki yüzü keskin kılıç gibidir. Çocuğa iyiyi, güzeli ve doğruları sezinletirken, kötü, çirkin ve yanlışlar da kolaylıkla aktarılabilir. Bu nedenle çocuk

için yazarken çok titiz davranmak gerekir. Ne var ki günümüzde, niteliğe önem ve-rilmeden yazılmış kitaplar, çocuk kitapları piyasasını ayrıktan otu gibi sarmış durumda. Mantar gibi ortaya çıkan yayınevleri, bu tür dosyaları kâr amacıyla, ince eleyip sık dokumadan yayınlayıp, piyasaya sürüyor-lar. Kitap zihninin besinidir. Nasıl ki, çocuk-larımıza kötü, zararlı, bayat vb. besin ver-mekten kaçınıyorsak, çalakalem yazılmış kitaplardan da öyle kaçınmamız gerekir. Çocuğun o kitaplardan edineceği yanlış dil, düşünce, bilgi görgü, ön yargı vb. hiç-bir zaman düzeltilemez. Mezara kadar ço-cuk o zararlı etkilerin altında kalır.

Bu gerçeklerden hareket ederek, bir aile vakfı kurmaya karar verdim. 2007 yı-lında, Gültén Dayıoğlu Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Vakfı kuruldu. Vakfımızın tek hedefi; nitelikli çocuk ve gençlik kitapla-rının oluşmasına katkı sağlamaktır. Bunun için bu alanda yarışmalar da düzenledik. 2008 yılından beri, bir yıl çocuk, bir yıl gençlik romanına ödül veriyoruz. Vakfa gönderilen eserler çok değerli seçici ku-rulların zihin, gönül, beğeni ve düşünce süzgecinden geçiyor. Tek bir esere ödül veriliyor. Ödül alan eserlerin yayınlanma-sını da sağlıyoruz. Hedefim, bu eserlerden bir kitaplık oluşturmaktır. Yazarlığa yeni başlayan gençlerin, bu seçilmiş eserleri in-celeyerek, nitelikli eser konusunda, görüş edinebileceklerine inanıyorum.

● ***Sevgili Gültén Hanım sizin Gan-ga kızınız olma şerefine nail olmuş bir okur ve araştırmacı olarak verdiğiniz tüm bu bilgiler için sonsuz ve yürekten teşekkür ediyor ve size daha bol verim-li uzun bir yazma serüveni diliyorum. Gönülünüzden ve kaleminizden sevgi hiç eksilmesin derken, hep umut ettiğin-iz barışçıl bir dünya özlemiyle...***